

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

№ 326/2015 г.
София, 11.05.2015 г.

ДО
Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
В ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТОТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На изх. № КП-553-03-14/28.04.2015 г.

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 502-01-27, внесен на 07.04.2015 г. от Министерския съвет

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

По повод Вашата покана да представим становище по Законопроекта за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 502-01-27, внесен на 07.04.2015 г. от Министерския съвет, бе проведено обсъждане във ВКП. Резултатите от обсъжданото ми дават основания да **заявя принципната си подкрепа на законодателната идея**, да се разшири наказателноправната защита срещу тероризма. Това включва и развиването на състави, позволяващи наказателно преследване на кибертероризма, на участието в обучение за терористични дейности, както и на презграничните пътувания, с цел извършване на такива престъпления, в съответствие с *Резолюция № 2178 (2014) на Съвета за сигурност на ООН относно заплахите за международния мир и международната сигурност, предизвикани от терористични актове*.

Същевременно бих искал да подчертая, че някои конкретните нормативни разрешения, които съдържа законопроектът, подлежат на усъвършенстване. Именно върху тях ще съсредоточа изложението си, като ще се постарая да Ви предложа аргументи относно насоката, в която те трябва да бъдат прецизирани.

1. С § 1 от проекта се предвижда, чл. 108а НК да бъде допълнен с четири нови алинеи. Всяка от тях, както в сега действащите ал. 2 и ал. 3 на чл. 108а НК, представлява препращаща норма, а целените престъпления са посочени в единствено число. Понеже става дума за инкриминиране на предварителна престъпна дейност извън приготвянето, при определянето на каузата на тази дейност поначало се използва множествено число, а целените престъпления са неконкретизирани. Такъв законодателен подход е използван например в чл. 109 НК и в чл. 321 НК. Настоящият законопроект също го следва в § 2, като предлага изменение на ал. 3¹ на чл. 109 НК и заместване на израза „престъпление по“ с израза „престъпления по“. При това положение, препращането само към едно престъпление

¹ Нова - ДВ, бр. 33 от 2011 г., в сила от 27.05.2011 г.

чис

във всички алинеи на чл. 108а НК, освен първата, се явява непоследователно и теоретично неиздържано. Такова нормативно разрешение пречи да се отграничат уредените в тях форми на предварителна престъпна дейност от наказуемото приготвление по чл. 110, ал. 1 НК, чийто състав препраща към само едно конкретизирано престъпление по чл. 108а, ал. 1 НК.

Възможни биха били тълкувания, че щом като се използва единствено число при препращанията в чл. 108а, ал. 2–7, всякога ще е необходимо да се установи и докаже с пределна конкретност, на какво точно деяние по чл. 108а НК е възнамерявал да се отдаде или да спомогне онзи деец, който събира или предоставя средства, или предоставя обучение, или е приел да се обучава за извършване на терористични действия, или премине границата на страната с такава цел. Това обаче е непостижимо на практика, доколкото самите участници в такъв вид предварителна престъпна дейност нямат субективната представа, какво точно ще вършат, а се поставят на разположение или в услуга на една неконкретизирана престъпна кауза, и то такава, която поначало включва идеята за извършване на множество престъпни деяния.

Затова всички препращащи норми в чл. 108а НК трябва да обозначат целената с предварителната престъпност дейност кауза в множествено число. Тогава и за конструирането на обвинителната теза при тази форма на предварителна престъпна дейност ще е възможно, целените престъпления да се определят алтернативно – като изява на намерение и готовност да се извършват напр. убийства, палежи, взривявания, кибертероризъм и др., обхванати от чл. 108а НК.

2. С предлаганите в § 1 от проекта нови ал. 6 и ал. 7 на 108а НК се обявява за престъпление всяко излизане през границата на страна на български гражданин, както и всяко влизане и незаконно пребиваване в страната на чужденец, ако целта му е да участва в престъпление (по-правилно – престъпления) по ал. 1–4 на чл. 108а. С това разрешение всъщност се въвежда по-широка криминализация, отколкото изисква *Резолюция № 2178 (2014) на Съвета за сигурност на ООН относно заплахите за международния мир и международната сигурност, предизвикани от терористични актове*. Резолюцията задължава държавите-членки да предвидят в националното си право адекватна наказателна отговорност за свои граждани, които с цел извършване, планиране, подготовка или участие в терористични действия, пътуват до друга държава, различна от държавата на тяхното гражданство или постоянно пребиваване, както и за чужденци, които влизат или пребивават на територията на страна-членка със същата цел, ако тя не е държава на тяхното постоянно местопребиваване или гражданство². Тази особеност е отчетена в мотивите към проекта³. Въпреки това, предлаганите разпоредби на ал. 6 и ал. 7 на чл. 108а НК не съдържат отрицателно условие и не отграничават случаите, в които деецът пътува до собствената си държава или държавата на постоянното си местопребиваване. Заслужава да се обмисли, дали това разширяване на обхвата на съставите по тези две алинеи не е прекомерно. Смятам, че то би могло да се отрази негативно върху възможностите, на практика да се търси адекватна наказателна отговорност за неконкретизирана предварителна престъпна дейност, предприета с цел участие в тероризъм, когато деецът пътува до собствената си държава, или до държавата, в която е постоянното му пребиваване.

3. С § 3 се предлага създаването на нова ал. 2 на чл. 110 НК, която осигурява възможността да се търси наказателна отговорност в Република България на чужденец, който на територията на страната се подготвя да извърши в чужбина престъпление по чл. 108а, ал. 1 НК. Необходимостта от такава разпоредба може да бъде защитена, като се има предвид подходът, използван в чл. 356б НК, и вече признатата от законодателя потребност да се осигури наказателноправна защита срещу различната от приготвлението предварителна престъпност дейност за задгранични престъпления, за които поначало българският НК не се прилага. В мотивите към законопроекта се сочи, че предложената правна конструкция е съобразена със съществуващия чл. 356б, ал. 2 НК, докато всъщност става дума за

² Вж. т. 6 (а) от Резолюция № 2178 (2014).

³ Вж. т. 3 на стр. 2 от мотивите.

възпроизвеждане и отнасяне към Глава първа от НК на нормативното разрешение по чл. 356б, ал.1 НК.

Това повдига с още по-голяма сила въпроса, дали не е необходимо изрично да се криминализира създаването на организация или група от чужденци, поставяща си за цел да извършва в чужбина престъпление по чл. 108а, ал. 1 НК – по начина, по който това е уредено за квалифицираната контрабанда и общоопасните престъпления в разпоредбата на чл. 356б, ал. 2 НК. Според мен, отговорът на въпроса е положителен и той може да бъде намерен чрез допълването на чл. 110 НК с още една алинея в посочения смисъл.

Благодаря Ви за предоставената възможност да изразим становище по законопроекта. Надявам се, че то ще подпомогне дискусиите в Комисията по правни въпроси.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

СОТИР ДЖАКОВ